מערך פעילות

מאחורי הפילטר

רשתות חברתיות, השוואות וזמן מסך בשנת השירות

משך: שעה וחצי **קהל יעד:** ש״שנים

עזרים: פתקים, דפי מסגרת טלפון, כרטיסיות היגדים, דפי "בדיקת מסך", טושים וצבעים, בריסטול

המערך מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד, אך מיועד לכל המגדרים

רציונל

הרשתות החברתיות הן חלק בלתי נפרד מהחיים של הש״שנים: דרכן הם שומרים על קשר עם הבית, מתעדים את השנה ומשתפים בחוויות. אבל לצד היתרונות, הרשת מציגה מציאות "מסוננת": הסטוריז של קומונות אחרות נראים לפעמים מרגשים ומשמעותיים יותר מהיום־יום שלנו, ומתעוררת השאלה "למי יש שנה טובה יותר?" – וההשוואה עלולה לעורר תחושות של החמצה ושל "אני לא במקום הנכון". גם בתוך הבית, הטלפון יכול לקרב, אבל גם להרחיק – כשכולם יושבים בסלון וכל אחד בוהה במסך שלו. במפגש זה נבחן את היחסים שלנו עם הרשת: מה אנחנו מראים, מה אנחנו רואים, ואיך זה משפיע עלינו ועל הקומונה.

מטרות

- התבוננות בפער בין שנת השירות "של האינסטגרם" לבין שנת השירות במציאות.
- שיח על השוואות, החמצה ותחושת "הדשא של השכן" – והשפעתן עלינו.
- בדיקה אישית של הרגלי המסך, והשפעתם על החיים המשותפים בבית.
- גיבוש הסכמות בקומונה לשימוש בטלפונים ולפרסום ברשת.

מהלך

1 פתיחה – של מי האימוג׳י?

היום נדבר על משהו שנמצא איתנו כל הזמן, כמעט בכל רגע ביום – הטלפון והרשתות החברתיות. לא נגיד לאף אחד כמה זמן להיות בטלפון או מה לפרסם. נבדוק יחד מה אנחנו מראים, מה אנחנו רואים, ואיך כל זה משפיע עלינו ועל החיים בקומונה.

נחלק לכל משתתף פתק, ונבקש ממנו לצייר עליו את **האימוג׳י שהוא משתמש בו הכי הרבה** (בלי לכתוב את שמו). נאסוף את הפתקים, נשלוף אותם אחד אחד, ונבקש מהקבוצה לנחש של מי כל אימוג׳י. בעל הפתק מספר למה דווקא הוא.

אפשר להוסיף סבב שני: "האימוג׳י שמתאר את הקומונה שלנו".

2 הסטורי האחרון

נבקש מכל משתתף לפתוח את הטלפון ולמצוא את הסטורי או הפוסט האחרון שהעלה על שנת השירות (מי שלא מפרסם יכול לחשוב על תמונה אחרונה שצילם). כל אחד יספר בסבב: **מה רואים בתמונה, ומה לא רואים – מה באמת קרה באותו יום?**

3 שני טלפונים

נחלק לקבוצות קטנות, וכל קבוצה תקבל את דף שני הטלפונים (נספח 1). על הטלפון הראשון הקבוצה תעצב את **"האינסטגרם של שנת השירות"** – איך השנה נראית ברשת. על הטלפון השני – **"היומן האמיתי"** – איך נראה יום אמיתי, עם הרגעים הטובים והפחות טובים. הקבוצות יציגו את התוצרים זו לזו.

שאלות לדיון

- מה ההבדלים בין שני הטלפונים? למה אנחנו בוחרים להראות דווקא את מה שאנחנו מראים?
- האם אי פעם הרגשתם שאתם "חייבים" להראות שהשנה מדהימה?
- מה היה קורה אם היינו מעלים גם את היומן האמיתי?

4 הדשא של השכן

נקריא היגדים מתוך הכרטיסיות (נספח 2). אחרי כל היגד, מי שמזדהה איתו קם ממקומו. נעצור אחרי כמה היגדים לדיון.

שאלות לדיון

- מול מי אנחנו משווים את עצמנו? מה אנחנו רואים אצל קומונות אחרות, ולמה נדמה שאצלן השנה טובה יותר?
- מה ההשוואה עושה לנו – לתחושה כלפי השנה, הקומונה והמסגרת?
- מה כן אפשר לעשות כשהתחושה הזו עולה?
- מה יש לנו כאן שאין לאחרים?

5 בדיקת מסך

נחלק לכל משתתף את דף "בדיקת המסך" (נספח 3). מי שרוצה יכול להיעזר בנתוני זמן המסך בטלפון. כל אחד ממלא לעצמו, בלי לשתף את המספרים.

שאלות לדיון

- מה הפתיע אתכם בבדיקה?
- מתי הטלפון מחבר אותנו – ומתי הוא מרחיק אותנו זה מזה בבית?
- האם קרה שמישהו בקומונה היה צריך אתכם, ואתם הייתם בטלפון?

6 סיכום – האמנה הדיגיטלית שלנו

נבנה יחד 3–5 הסכמות בקומונה, ונכתוב אותן על בריסטול. לדוגמה:

ארוחות משותפות בלי טלפונים על השולחן.	ערב קבוע בשבוע ללא מסכים.	שואלים לפני שמצלמים או מפרסמים חבר.
מה שקורה בקבוצת הוואטסאפ – נשאר מכבד.	"סלסלת טלפונים" בישיבות קומונה.	לא עונים לחניכים בשעות מאוחרות, אלא אם זה דחוף.

נסיים בסבב: **"תמונה אחת מהשנה שלא צילמתי – אבל אני לא רוצה לשכוח"**.

הערה למנחה: לכל מסגרת יש כללים משלה לגבי צילום חניכים ופרסום ברשת. כדאי להזכיר לש"שנים לבדוק אותם מול צוות המסגרת.

מערכי פעילות נוספים ניתן למצוא במרכז ההדרכה של מחלקת שנת שירות

נספח 1

שני טלפונים

האינסטגרם של שנת השירות

איך השנה נראית ברשת

היומן האמיתי

איך נראה יום אמיתי

נספח 2

כרטיסיות היגדים – הדשא של השכן

ראיתי סטורי של חבר והרגשתי שאני מפספס משהו	היה לי יום קשה – והעליתי סטורי שמח
השוויתי את הקומונה שלי לקומונה אחרת ברשת	בדקתי כמה צפיות או לייקים קיבלתי יותר מפעם אחת
הרגשתי שאני צריך להוכיח לאחרים שבחרתי נכון	ישבתי בסלון עם כל הקומונה – וכולם היו בטלפון
גללתי ברשת לפני השינה יותר זמן ממה שתכננתי	הרשת עזרה לי להרגיש קרוב לחברים מהבית

נספח 3

בדיקת מסך

בשבוע האחרון...	כמעט אף פעם	לפעמים	הרבה
הטלפון היה הדבר הראשון שבדקתי כשהתעוררתי			
גללתי ברשת לפני השינה			
הייתי בטלפון בזמן ארוחה משותפת			
בדקתי את הטלפון במהלך פעילות עם חניכים			
הרגשתי לא נעים אחרי גלילה ברשת			
הטלפון עזר לי להרגיש מחובר לאנשים שחשובים לי			
עשיתי משהו כיף עם הקומונה בלי טלפונים			

זמן המסך היומי הממוצע שלי: _____

האפליקציה שלוקחת לי הכי הרבה זמן: _____

דבר אחד שהייתי רוצה לשנות בהרגלים שלי: _____